

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Dorel Liviu Man

Primar

PRIMĂRIA COMUNEI LETCA, JUDEȚUL SĂLAJ

Telefon: 0260 634 643

Fax: 0260 634 575

E-mail: primarialetca@yahoo.com

AVOCATUL POPORULUI

REGISTRATURĂ GENERALĂ

IEȘIRE Nr. 9925 / 2 APR. 2025

RECOMANDAREA

Nr. 46 din 2 APR. 2025.

referitoare la respectarea prevederilor art. 49 din Constituție

În contextul prevederilor art. 49 (protecția copiilor și a tinerilor) din Constituția României, *Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu*, urmare a articolului apărut în presă sub titlul ***Dramă pe Valea Someșului: O familie cu doi copii a rămas fără casă în urma unui incendiu devastator*** în care este descris faptul că, o familie cu doi copii, din localitatea Letca, județul Sălaj, au rămas fără casă în urma unui incendiu violent.

În instrumentarea sesizării din oficiu au fost solicitate date de la **Primăria comunei Letca, județul Sălaj**.

În urma instrumentării sesizării din oficiu, se desprind următoarele:

Raportat la prevederile Legii nr. 272/2004, republicată, respectarea și garantarea drepturilor copilului se realizează, fără însă a limita, conform următoarelor principii: a) respectarea și promovarea cu prioritate a interesului superior al copilului; c) responsabilizarea părinților cu privire la exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești; d) primordialitatea responsabilității părinților cu privire la respectarea și garantarea drepturilor copilului; j) **celeritate în luarea oricărei decizii cu privire la copil**; k) asigurarea protecției împotriva abuzului, neglijării, exploatării, înstrăinării părintești sau a oricărei forme de violență asupra copilului: (art. 6);

De asemenea, autoritățile administrației publice locale au obligația de a sprijini părinții sau, după caz, alt reprezentant legal al copilului în realizarea obligațiilor ce le revin cu privire la copil, dezvoltând și asigurând în acest scop servicii diversificate, accesibile și de calitate, corespunzătoare nevoilor copilului.(art. 5 alin 3); mai mult decât atât sesizarea sau constatarea că minorului nu îi este respectat unul sau mai multe drepturi obligă persoanele responsabile să acționeze conform competențelor prevăzute de lege (art. 5.alin 1). Autoritățile administrației publice locale au obligația să garanteze și să promoveze respectarea drepturilor copiilor din unitățile administrativ-teritoriale, asigurând prevenirea separării copilului de părinții săi, precum și protecția specială a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de îngrijirea părinților săi (art. 113); Autoritățile administrației publice locale au obligația de a implica colectivitatea locală în procesul de identificare a nevoilor comunității și de soluționare la nivel local a problemelor sociale care privesc copiii.(art. 114 alin. 1); Serviciile publice de asistență socială organizate la nivelul municipiilor și orașelor, precum și persoanele cu atribuții de asistență socială din aparatul propriu al consiliilor locale comunale monitorizează și analizează situația copiilor din unitatea administrativ-teritorială, precum și modul de respectare a drepturilor copiilor, asigurând centralizarea și sintetizarea datelor și informațiilor relevante, în baza unei fișe de monitorizare aprobate prin ordin al ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice (art. 118 alin. 1 lit. a);

Potrivit prevederilor at. 17 (1) Copilul are dreptul de a menține relații personale și contacte directe cu părinții, rudele, precum și cu alte persoane față de care copilul a dezvoltat legături de atașament.

Obligația autorității publice locale de intervenție în cazul minorilor este stabilită și de prevederile legale **din Hotărârea de Guvern nr. 691/2015** pentru aprobarea Procedurii de monitorizare a modului de creștere și îngrijire a copilului cu părinți plecați la muncă în străinătate și a serviciilor de care aceștia pot beneficia, precum și pentru aprobarea Metodologiei de lucru privind colaborarea dintre direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului și serviciile publice de asistență socială și a modelului standard al documentelor elaborate de către acestea, astfel: **Art. 3** din Metodologie reglementează că, în vederea îndeplinirii atribuției de monitorizare și analizare a situației copiilor din unitatea administrativ-teritorială și a realizării activității de prevenire a separării copilului de familia sa, serviciul public de asistență socială **identifică situațiile de risc la care este supus copilul și care impun acordarea de servicii și beneficii. Art. 6 alin. (1) Serviciul public de asistență socială are obligația de a identifica cu prioritate copii aflați în situație de risc din unitatea lor administrativ-teritorială. Art. 10 (1)**În situația în care în urma completării fișei de identificare a riscurilor se confirmă existența a cel puțin uneia dintre situațiile

prevăzute la art. 5 alin. (1)-(6), în termen de 30 de zile de la completare reprezentantul serviciului public de asistență socială întocmește planul de servicii. (2) Pentru întocmirea planului de servicii reprezentantul serviciului public de asistență socială stabilește nevoile familiei cu copil/copii în funcție de situația de risc, identifică la nivel local resursele și serviciile publice și/sau, după caz, private disponibile pe plan local și stabilește cu acestea măsurile necesare susținerii copilului și a familiei.

Raportându-ne la cadrul legal mai sus enunțat, dar fără a ne limita la acesta, reiese obligația autorității publice locale de a cunoaște situația socio-familială a copiilor care locuiesc pe raza localităților componente, indiferent de forma care stă la baza locuirii, iar în cazul în care familia locuiește fără forme legale, cu atât mai mult trebuie susținută în vederea reglementării domiciliului definitiv/temporar, pe raza unității administrativ teritoriale. În activitatea de identificare a situației de risc la care poate fi supus copilul, serviciul public de asistență socială utilizează următoarele instrumente: fișa de observație și fișa de identificare a riscurilor (Art. 7 alin. (1)), iar în situația în care în urma completării fișei de identificare a riscurilor se confirmă existența a cel puțin uneia dintre situațiile prevăzute la art. 5 alin. (1)-(6), în termen de 30 de zile de la completare reprezentantul serviciului public de asistență socială întocmește planul de servicii (Art. 10 alin. (1)).

În ceea ce privește întocmirea documentelor de stabilire a domiciliului sau a reședinței, autoritățile publice locale pot veni în sprijinul locuitorilor care locuiesc fără forme legale pe teritoriul unității administrativ teritoriale, cu atât mai mult în situațiile în care vizați sunt și minori.

Astfel, **Ordonanța de urgență nr. 97/2005** privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români – Republicată, la art. 28 stipulează: (1) Dovada adresei de domiciliu se poate face cu: a) acte încheiate în condițiile de validitate prevăzute de legislația română în vigoare, privind titlul locativ; b) declarația scrisă a găzduitorului, persoană fizică sau persoană juridică, de primire în spațiu, însoțită de unul dintre documentele prevăzute la lit. a) sau, după caz, la lit. d); c) declarația pe propria răspundere a solicitantului, însoțită de nota de verificare a polițistului de ordine publică, prin care se certifică existența unui imobil cu destinație de locuință și faptul că solicitantul locuiește efectiv la adresa declarată, pentru persoana fizică ce nu poate prezenta documentele prevăzute la lit. a) sau, după caz, lit. d), când persoanei interesate nu i-au fost emise, în condițiile de validitate prevăzute de legislația română în vigoare, actele privind titlul locativ; d) documentul eliberat de autoritatea administrației publice locale, din care să rezulte că solicitantul sau, după caz, găzduitorul acestuia figurează înscris în Registrul agricol, cu imobil cu destinație de locuință; alin. (2) Declarația de primire în spațiu a găzduitorului

prevăzută la alin. (1) lit. b) poate fi dată în fața lucrătorului din cadrul serviciului public comunitar de evidență a persoanelor, a polițistului de siguranță publică, a notarului public ori a funcționarului misiunii diplomatice sau oficiului consular al României.

Alin. (3) În cazul minorului și al persoanei care beneficiază de tutelă specială, declarația pe propria răspundere prevăzută la alin. (1) lit. c) se dă și se semnează de către părintele sau, după caz, părinții care exercită autoritatea părintească sau de către reprezentanții lor legali; alin. (6) În sensul prezentei ordonanțe de urgență a Guvernului, prin familie extinsă se înțelege titularul dreptului locativ, soțul/soția acestuia, rudele titularului dreptului locativ ori ale soțului/soției în linie dreaptă, precum și cele în linie colaterală până la al patrulea grad inclusiv.

Legea 292/2011 asistenței sociale, art. 6 definește la litera t) locuirea, ca fiind faptul de a trăi pe raza unei unități administrativ-teritoriale fără a deține o locuință principală sau secundară; iar la punctul ss) *pachetul minim de asistență socială* reprezintă activitățile desfășurate de către serviciul public de asistență socială din comune, orașe, municipii și sectoarele municipiului București, prin care se asigură cel puțin activități de informare și consiliere, identificarea și evaluarea nevoilor persoanelor și familiilor aflate în situații de risc, în vederea realizării de acțiuni și măsuri cu caracter preventiv, stabilirea planului de intervenție în vederea acordării beneficiilor de asistență socială și serviciilor sociale ca măsură de asistență socială,...etc.

Incidente sunt și prevederile cuprinse în **Legea nr. 156/2023 privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie, art. 4 (1)**: Copilul este considerat în risc de separare de familie dacă familia care se ocupă cu creșterea și îngrijirea lui se confruntă cu una sau multe dintre următoarele situații: a) situația economică și condițiile de locuit precare existente în mediul său familial și/sau în comunitate, respectiv situație de risc de sărăcie monetară sau sărăcie extremă; **Art. 5 (1)** Pentru prevenirea separării copilului de familie, serviciul public de asistență socială are obligația de a sprijini familia care se ocupă cu creșterea și îngrijirea unui copil care poate fi în risc de separare, dacă familia, în funcție de situația economică și condițiile de locuit ale acesteia, se află în una dintre următoarele situații de vulnerabilitate: a) trăiește în sărăcie extremă; b) are venituri reduse și nu primește beneficii de asistență socială; c) are părintele unic susținător sau ambii părinți fără ocupație sau în șomaj; d) ocupă fără drept anumite spații de locuit, inclusiv spații construite ilegal sau locuințe improvizate ori spații care nu sunt destinate locuirii; e) nu dispune de spațiu locuibil suficient raportat la numărul de persoane, respectiv locuința este supraaglomerată; f) locuiește în spații improprii sau întâmpină probleme privind siguranța și igiena locuinței.

Nu în ultimul rând iterăm prevederile cuprinse în Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar, art. 127: În domeniul educației, autoritățile administrației publice locale au următoarele atribuții: a) asigură, împreună cu DJIP/DMBIP, școlarizarea elevilor și monitorizează participarea la cursuri a acestora pe durata învățământului obligatoriu, emite avertismente părinților și aplică sancțiuni;

Autoritățile administrației publice locale au obligația de a sprijini părinții sau, după caz, alt reprezentant legal al copilului în realizarea obligațiilor ce le revin cu privire la copil, dezvoltând și asigurând în acest scop servicii diversificate, accesibile și de calitate, corespunzătoare nevoilor copilului (conf. Art. 5 alin.3 din Legea nr. 272/2004, republicată).

Respectarea și garantarea drepturilor copilului se realizează prin promovarea cu prioritate a interesului superior al copilului, intervenția multisectorială și parteneriatul dintre instituțiile publice.

În temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României coroborat cu și ale art. 15 și art. 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

Primarul comunei Letca, județul Sălaj, în temeiul art. 154 din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul Administrativ care îi conferă funcția de garant al respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, a prevederilor Constituției, precum și punerea în aplicare a legilor, în calitate sa de autoritate publică executivă a administrației publice locale, va dispune măsurile necesare pentru:

a) *Evaluarea detaliată a miorului și a familiei de către serviciul/compartimentul/persoana cu atribuții de asistență socială, din cadrul primăriei, prin raportare la situațiile de vulnerabilitate prevăzute de Legea nr. 156/2023 privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie; Completarea fișei de identificare a riscurilor pentru minorul . născut în anul . care locuiește alături de mamă, fără forme legale, pe teritoriul comunei Letca, nr. și elaborarea planului de servicii, după caz, raportat la prevederile Hotărârii de Guvern nr. 691/2015;*

b) *Responsabilizarea și îndrumarea familiei în vederea clarificării situației juridice a domiciliului mamei și al copilului;*

c) Verificarea modului în care sunt păstrate legăturile personale ale minorului cu tatăl, raportat la prevederile Legii nr. 272/2004 privind respectarea și garantarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

d) Verificare necesității acordării unor beneficii și/sau prestații sociale, raportat la dificultățile cu care familia se confruntă; Verificarea condițiilor actuale de locuit și luarea măsurilor necesare de susținere a familiei, inclusiv prin intermediul Consiliului Comunitar Consultativ sau prin lansarea unui apel umanitar, după caz;

e) În funcție de rezultatele și concluziile evaluării situației socio-familiale, raportarea cazului și solicitarea sprijinului de specialitate al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sălaj, respectiv îndrumarea metodologică a activității serviciului de asistență socială în evaluarea situației minorului și a familiei, planificarea și monitorizarea intervenției, după caz.

Primarul comunei Letca, județul Sălaj va informa Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Cluj-Napoca (Str. Moșilor, nr.18, mun. Cluj-Napoca, jud. Cluj; tel./fax: 0264/591.561, e-mail: avpcluj@avp.ro), în termen de 30 de zile, cu privire la însușirea Recomandării și cu privire la măsurile dispuse.

Cu deosebită considerație,

AVOCATUL POPORULUI

